

Ügyszám: NAIH-10863-3/2024.
Ügyintéző: dr. Berei Szonja
E-mail: berei.szonja@naih.hu
Tel.: 391-1412

Dr. Rédey Krisztina részére
közigazgatási államtitkár
Miniszterelnöki Kabinetiroda

kat@mk.gov.hu

Tisztelt Államtitkár Asszony!

A digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló rendelet tervezetére a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételt teszem.

1. Az 5. § (1) bekezdésében nem világos, miért szükséges a „14. életévét betöltött” feltétel a felhasználói fiók inaktiválás kérelméhez. A DÁP. tv. 120. § (3) bekezdése alapján 2028. február 5-ig nem is lehet fiókja a 14 év alattiaknak, utána pedig a Ptk. alapján úgyszólván csak a törvényes képviselő járhat el. Az ő számukra miért zárja ki ez a rendelkezés a fiókletiltást? Az is felmerült kérdésként, hogy vajon a 14 év alattiak fiókjával rendelkezés, a szülői/gyámi/gondnoki jogok gyakorlása tárgyában készül-e még kiegészítő szabályozás 2028-ig, figyelembe véve hogy néha a szülői felügyeleti jogot a bíróság korlátozhatja válás stb. esetén.

2. A tervezet 5. § (6) bekezdése szerint a felhasználói profilt akkor lehet újraaktiválni, ha nem képeznek új személyi azonosítót. Nem derül ki viszont a tervezetből, hogy milyen esetben képeznek újat, és akkor mi történik a felfüggesztett fiókban tárolt adatokkal.

3. A 8. § (2) bekezdése szerint nem csak biometrikus módon, hanem sima pin kóddal is lehet használni az eAzonosítást. Ez ellentétes azzal, ami eddig a személyes megbeszélések során elhangzott, hogy az eAzonosítást biometrikus azonosítás védi. Ennek hiányában a hitelesség már nem teljesen biztosítható. Az eAláírással teljes bizonyító erejű iratokat lehet készíteni, minden személyes adathoz hozzáférni, ezen át pl. bankszámlához is hozzá lehet férni az adatok telefonon megadásával a banknak, és a 4T nem módosítható ellopás esetén, a kár végleges.

Ugyanakkor arra az esetre, ha mégis választható lenne a biometrikus adatkezelés helyett egy egyszerű pin kód használata, felhívom az előterjesztő szíves figyelmét a következőkre. A GDPR (60) preambulumbekkezdése értelmében „*az adatkezelő olyan további információt is az érintett rendelkezésére bocsát, amelyek a tisztességes és átlátható adatkezelés biztosításához szükségesek, figyelembe véve a személyes adatok kezelésének konkrét körülményeit és kontextusát.*” Ezen rendelkezés alapján tehát az adatkezelők számára többlettájékoztatási kötelezettség állhat fenn az adott adatkezelési tevékenység körülményeitől függően.

A GDPR (60) preambulumbekkezdésére tekintettel szükséges a tervezetben az adatkezelőnek kifejezett tájékoztatási kötelezettséget előírni arra, hogy semleges és tárgyilagos nyelvezettel

nyújtson felvilágosítást arról, hogy az érintett szabadon dönthet, hogy biometrikus azonosító adat vagy az általa választott azonosító kód alkalmazásával azonosítja magát. Ezzel megelőzhető lehet egyrészt az, hogy az érintettek azt érezzék, hogy elvárás feléjük az, hogy a biometrikus adatuk útján történő azonosítsák magukat; másrészt pedig az is megelőzhető, hogy az adatkezelő a biometrikus azonosítást preferálja és ennek alkalmazására, és így a biometrikus adatik megadására ösztönözze az érintetteket.

4. A tervezet 19. § (4) bekezdésében az 52. §-ra hivatkozás vélhetőleg téves, javaslom a javítást.

5. A tervezet 22. §-ának (2) bekezdéséhez a következő megjegyzést teszem. A tervezetnek különösen az a) és a c) pontja alapján úgy tűnik, az azonosítás együtt jár a képmás rögzítésével, illetve az okmányon található „biztonsági elemek és adatsorok” rögzítésével. Az előbbi nyilván személyes adat, azonban ez utóbbi is vélhetően személyes adatnak minősülnek, mivel az adott felhasználóhoz köthetően tárolják el a „biztonsági elemeket és adatsorokat”. Azonban tervezetből nem derül ki, hogy azonosítás során rögzített adatokat mennyi ideig is tárolják.

A tervezet 22. § (5) bekezdése úgy fogalmaz, hogy *„a videotechnológiás kapcsolattal történő ügyintézés során keletkezett érdemi nyilatkozatot tartalmazó elektronikus dokumentum megőrzési ideje megegyezik az adott ügytípus esetében előírt megőrzési idővel.”*

Álláspontunk szerint a 22. § (2) bekezdése szerinti azonosítás nem tekinthető a fenti rendelkezés „érdemi nyilatkozatnak”, hanem egy más célú, az azonosítást szolgáló nyilatkozatnak tekinthető, tehát ezen adatmegőrzési idő nem lehet irányadó. A tervezet 22. § (2) bekezdésével együtt járó személyes adatok rögzítése és tárolásához kapcsolódóan egyértelmű adatmegőrzési idő meghatározása szükséges.

6. A 28. § (6) bekezdés a) pontjában hivatkozott: telefonon is felhasználható azonosítási eszközzel kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy ez vajon biztosítja-e a szükséges biztonsági, hitelességi szintet, főleg, hogy a visszaélészerű használatának következményei súlyosak lehetnek.

7. A 30. §-ban javaslom újra áttekinteni, hogy mely szervezet állít ki mely másik szervezet részére másolatot, mert a megfogalmazás nem érthető.

8. A 38. § (2) bekezdéséből úgy tűnik, hogy az ePapír első oldalán már nem lesz rögzítve a 4T adat a benyújtóról. Ez valóban így van? Feltétlenül szükségesnek tartom tisztázni ezt a kérdést, mert a tervezet szövegezése jogértelmezési szempontból nem világos. További kérdésként merül fel, hogy vajon – a tervezet 46. §-a alapján – valóban bármely hatóságtól kérhető bármely adat e-igazolása, ami nála megtalálható, pl. akár a Hatóságtól is kérhető bármikor a korábbi beadványozók 4T adatának e-igazolása? Felmerül a kérdés, nem kellene-e itt az adat helyett a személyazonosító adat fogalmára szűkíteni a rendelkezést.

9. Az 50. § (2) bekezdés szerinti keretrendszer leállás pontos idejét és hosszát a hatóságok honnan tudják hitelesen megállapítani? Ki és hol teszi ezt közzé évekkel később is ellenőrizhető módon?

10. A tervezet 62. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatban fontos figyelemmel lenni arra, hogy a telefonos ügyfélszolgálatok esetében elterjedt gyakorlatnak számít az, hogy a hívó fél „passzív magatartását” értelmezik hozzájárulásként. Így például sok esetben találkozni azzal, hogy az adatkezelő olyan gyakorlatot alakít ki, hogy automata rendszer úgy fogalmaz, hogy *„Őn a telefonhívás folytatásával elfogadja azt, hogy beszélgetésről hangfelvétel készüljön.”* Ez a hívás folytatása mint passzív magatartás, a GDPR (32) preambulumbekkezdés alapján nem eredményez érvényes hozzájárulást (a GDPR ezen preambulumbekkezdése úgy fogalmaz, hogy *„a hallgatás, az előre bejelölt négyzet vagy a nem cselekvés ezért nem minősül hozzájárulásnak.”*). Éppen ezért

ezen jogszabályi rendelkezés ellenére is az adatkezelő olyan gyakorlatot alakíthat ki, amely nem eredményez érvényes hozzájárulást. Ebből fakadóan, tekintettel arra, hogy közfeladat ellátásához kapcsolódik az adatkezelés, a jogalkotónak – a hozzájárulás jogalapjának rögzítésével szemben – azt szükséges mérlegelnie, hogy a közfeladat ellátásához, annak jellegéhez kapcsolódóan szükséges-e és indokolt-e a hangfelvétel készítése. Amennyiben igen, akkor a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja jogalap alkalmazása indokolt, szemben a tervezet által tartalmazott hozzájárulással.

11. A tervezet 62. § (2) bekezdése szerint: *A szabályzatban az adatkezelés időtartamaként öt évnél hosszabb adatkezelési időt nem lehet megállapítani, kivéve, ha jogszabály másként rendelkezik.*

Álláspontom szerint szükséges, hogy a jogszabály határozottan rögzítse az adatkezelés időtartamát és ne az adatkezelő mérlegelésére bízsa ennek meghatározását. Ennek során szükséges annak mérlegelése, hogy akár a hívó fél, akár az ügyfélszolgálat a hangfelvételre milyen időtartamon belül alapítanak valamilyen jogi igényt. Ezzel összefüggésben nem jellemző, hogy a hívás után néhány évvel később szerez valamilyen fél arról tudomást, hogy az évekkel ezelőtti telefonbeszélgetésre valamilyen jogi eljárásban releváns lehetne. Figyelemmel a tervezet 58. § (1)-(2) bekezdésére, vagyis hogy milyen szolgáltatásokat nyújt az országos telefonos ügyfélszolgálat, nem tekinthető jellemzőnek az, hogy néhány év elmúltával merüljön fel olyan ügy vagy jogi eljárás, amelyben releváns lehet az évekkel korábban készült hangfelvétel. Így különösen a tervezet 58. § (1) bekezdés b) pontja szerinti szolgáltatás tekintetében abszolút életszerűtlen az, hogy általános tájékoztatás keretében nyújtott tájékoztatás miatt valaki évekkel később szeretné a jogi igényét érvényesíteni.

Erre tekintettel öt évnél rövidebb időtartamban indokolt megállapítani a hangfelvétel tárolásának időtartamát.

Budapest, az *elektronikus aláírás és időbélyegző* szerint

Üdvözlettel

Dr. habil. Péterfalvi Attila távollétében

Dr. Sziklay Júlia PhD.
elnökhelyettes